

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : MRG 5980015

ชื่อโครงการ : จิตรกรรมภาคเหนือตอนบน พ.ศ.2475 – 2504

: การวิจัยเพื่อหาประเด็นใหม่ทางประวัติศาสตร์ศิลปะ

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาณุคณิต อารมณ์

สาขาศิลปะและการออกแบบ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

E-mail Address : arvornpuiy@hotmail.com

ระยะเวลา : 1 ปี

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) สำรวจและรวบรวมข้อมูลงานจิตรกรรมฝาผนัง และงานจิตรกรรมบนพื้นผ้าในภาคเหนือตอนบนที่ปรากฏในช่วง พ.ศ.2475 – 2504 หรือในระยะใกล้เคียง 2) วิเคราะห์การปรับเปลี่ยนรูปแบบและเนื้อหางานจิตรกรรมที่เชื่อมโยงกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อหาประเด็นใหม่ทางประวัติศาสตร์ศิลปะ ผลการวิจัยพบว่า

1.แหล่งจิตรกรรมในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา และเชียงราย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามพื้นที่และผลงานของช่างผู้เขียนภาพ ประกอบด้วยแหล่งงานจิตรกรรมทั้งหมด 15 แห่ง พบประวัติช่างผู้เขียนภาพที่ระบุได้อย่างชัดเจนจำนวน 8 ท่าน

2.รูปแบบศิลปะ เน้นการเขียนภาพให้สมจริงที่อิงกับปรัมปราคติ ส่วนเนื้อหาทางานจิตรกรรม ยังคงสืบทอดจากแบบแผนประเพณี คือ พุทธประวัติ ทศชาติชาดก เวสสันดรชาดก ชาดกนอกนิบาต โดยอาจแฝงไว้ซึ่งการบันทึกภาพประวัติศาสตร์ ภาพความเคลื่อนไหวของชีวิตผู้คนตัวเล็กตัวน้อย

3.งานจิตรกรรมที่พบส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายใต้ความศรัทธาพระเกจิอาจารย์ จึงทำให้ช่างและผู้อุปถัมภ์เดินทางข้ามเขตพรมแดนต่างจังหวัด อันเป็นมิติหนึ่งของการจ้างเขียนภาพภายใต้ระบบโครงสร้างทางสังคมอุปถัมภ์แบบใหม่ในภาคเหนือตอนบน

คำสำคัญ : จิตรกรรมภาคเหนือตอนบน : ประเด็นใหม่ทางประวัติศาสตร์ศิลปะ

Abstract

Project Code : MRG 5980015

Project Title : Painting in Northern Thailand in 1932 – 1961 A.D.
: Research to find new Issues to Art History.

Investigator : Assistance Professor Chankhanit Arvorn,(Ph.D.)
Department of Art and Design
Faculty of Architecture and Fine Art, University of Phayao.

E-mail Address : arvornpuiy@hotmail.com

Project Period : 1 year

This research aims to ; 1) survey and data collection mural and painting on canvases in the Upper Northern Thailand in the range of BE 2475 – 2504 , or in close proximity, 2) analyze the modified form and content of art linked to the social, cultural, economic and political context. This research to find the new art history that the result are;

1. The painting in Chiang Mai, Lamphun, Lampang, Phayao and Chiang Rai provinces are divided into two groups according to the area and works of the author's photo consisting of all 15 paintings of history's authors found images clearly identify the number 8.

2. Content paintings still, inherited from the tradition of the Buddha Jataka, Jataka outside Nibat and Vessantara Jataka related articles may be hidden under the recording history this phenomena shown that the picture of the movement of people, the little ones.

3. Most of the painting took place under well – known monk faith, so technicians and patrons come across the border province, these phenomena reflect that new employment system in the new social structure in Northern Thailand.

Keywords : Northern Thailand Painting ; New issues in Art history